

[Meta Ditzel.]

ville have udgjort, hvis de stadig eksisterede. Det, man ad den vej skal nå til, er, som det også tidligere er blevet påpeget, status som selvejende institutioner, der får underskudsdekning, så afgifterne ad den vej kan bortfalde. En sådan ordning kræver jo imidlertid, at det offentlige, der nu bliver den bevilgende myndighed, må have indseende med budgetter, og det betyder også, at de private seminarier ikke mere får den mulighed, de har haft fremfor statsseminarierne, at skaffe penge til dyrt undervisningsmateriel ved at sætte studieafgifterne i vejret. Så der kræves en ny indstilling.

Jeg ser dog her en mulighed for en løsning, hvis der blot vises omtanke og god vilje fra alle parter.

Morten Lange: Jeg skal begynde med at give min tilslutning til forslaget til folketingsbeslutning. Jeg synes, det er en rimelig ting og en nødvendig ting, og jeg er glad ved, at forslaget er blevet lagt frem. Jeg forstår godt, at socialdemokratiet har ilet med at føre dette forslag frem, for det er jo i virkeligheden en tidligere efterladelsessynd, og man prøver nu på at få sat lidt ekstra tempo over det, men det er kun forståeligt og rimeligt.

Der er imidlertid nok nogle bemærkninger at gøre om selve vort seminariesystem i samme anledning. Ministeren var inde på, at sagen ikke er helt uden principielle vanskeligheder. På den ene side må det dog være klart — og det er nok det, der for afgørelsen må være det mest væsentlige — at vore seminarier jo alligevel udgør en pulje uanset deres art, hvor eleverne må søge hen dér, hvor der er plads, og er der ikke plads på et, hvor man kan komme gratis, ja, så må man altså tage et, hvor man skal betale, og måske endogså finde sig i en bestyrelse, hvis sympatier man ikke sådan på forhånd deler, det er altså en dobbelt byrde. Vi må altså som det mest grundlæggende tage hensyn til, at man faktisk ikke her står over for et frit valg, og at eleverne derefter bliver stillet uens; det er en grundlæggende uretfærdighed, som derfor naturligvis må rettes.

Det peger imidlertid i retning af, at det er systemet som sådant, man bliver nødt til at kigge på. Selvfølgelig kan vi komme et

stykke ad vejen ved ministerens tanke om, at endnu flere seminarier eller alle går over til at være selvejende institutioner, eller hvilken tilsvarende ordning man måtte kunne få. Dette kan selvfølgelig give et, skal vi sige statsøkonomisk forsvarligt grundlag for at fjerne de sidste rester af denne diskriminering på uddannelsesområdet, men det forekommer mig, at skal vi gå i gang med skridt af den art, hvad vi måske nok skal i en overgang, så vil det være rimeligt at se på vort seminariesystem som sådant. For det er jo ganske interessant at se, at det, vi har med at gøre her, er et problem, som er kommet op, fordi staten på et givet tidspunkt har været for sent ude. Det gælder ikke mindst, hvad angår børnehøjs- og fritidsseminarierne, hvor staten åbenbart har været meget langsommelig til at tage et initiativ. Det er på privat initiativ, vi har fået en sådan uddannelse, og det samme gælder jo for en meget stor del af vore seminarier, at de er oprettet på privat initiativ, fordi staten åbenbart ikke rigtig dengang var klar over, at det var dens opgave at sørge for, at også denne del af vort uddannelsessystem var udbygget. Det er måske højskoler o. lign., der har smittet af. Man må huske på, at seminariet har en helt anden plads i vort uddannelsessystem, det har faktisk status som et led i hele den offentlige uddannelse, og det er efter min mening komplet urimeligt, at staten ikke har taget fuldt ansvar for den del af sektoren.

Men det er ikke alene spørgsmålet om blot at ændre ejendomsforholdet. Der ligger mere i det. Jeg tror også, vi må være klar over, at vore seminarier er lavet som enheder på et tidspunkt, hvor seminarieuddannelsen var en anden, end den er i dag, og ikke mindst end det, den burde være i dag. Den er lavet på et tidspunkt, hvor vi havde en 7-årig folkeskole og måske endda knebent det, og det er helt klart, at der er sket meget siden. Kravene til linjeuddannelse, de nye eksamenskrav, og hvad der ellers rejses, gør det for mig helt oplagt, at vi må stræbe henimod betydelig større seminarieenheder, som i stigende grad kommer til at nærme sig det, de naturligvis bør være, en type af høje læreanstalter, som uddanner lærere, formodentlig endda af flere forskellige typer. Jeg mener, at en sådan seminarieordning må vi stræbe hen-